

ДОМИНГО САНТОС СМОГ

Превод от испански: Пепа Еремиева, —

chitanka.info

Онази нощ спа зле. Предния следобед бе „дишал“ малко и въпреки че в Центъра за бърза помощ му казаха, че нито един от жизненоважните органи не е засегнат, тревогата не можеше да се изличи с обикновени успокоителни думи. През цялата нощ чувствуваше, че дробовете му парят, а трахеята му сякаш бе обгорено месо и всяка глътка стерилизиран въздух от спалнята достигаше до гърлото му като полъх на самум. Така че на сутринта не изпитваше ни най-малко желание да отиде в учреждението. Хрумна му да се обади по видеофона и да предупреди, че не се чувства добре, но си спомни, че точно този ден бе срещата му с Харпър от Антипол. Това го накара да промени намерението си. Стана, поразтъпка се, погледна внушителната сива маса на климатичната инсталация и се заслуша в ободряващото ѝ бръмчене. Настроението му леко се повиши. Но при мисълта, че климатичните инсталации понякога се развалят, изтръпна от ужас.

Взе набързо един душ, изгълта чаша нескафе с мляко, постави документите си в малката чантичка (предназначена за тази цел), облече си сакото, целуна бегло за довиждане жена си, която продължаваше да спи, и се отправи към изхода. Спря за няколко секунди на прага и както обикновено хвърли машинално поглед към уреда за контролиране на външното замърсяване, който показваше трета степен. Избра си за всеки случай маска пета степен. Беше разбрал, че прекалено чистият въздух също е вреден, но този път се нуждаеше от нещо силно, за да се освежи.

Навлече в мъглата.

Асансьорът, който слизаше право в гаража, беше повреден от два дни, тъй че се налагаше да обиколи сградата отвън. Напред, в далечината, приглушено тътнеше невидимият град, прострял се зад хълма. Влезе в гаража и веднага се вмъкна в колата. Помисли си, че щом пристигне в службата, ще се обади на „Асансьорни повреди“ и добре ще ги подреди. Включи с треперещи ръце пречиствателната система и изчака петте задължителни секунди, докато тя изсмуче въздуха от купето на автомобила, а след това го освежи и филтрира. После си свали маската.

Движението към центъра не беше много натоварено и той изгуби само час и четиридесет и пет минути, за да измине осемнадесетте километра, които го разделяха от учреждението. Беше се оставил да го

води радарът и слушаше новините по радиото. Говорителят коментираше множеството смъртни случаи в Лос Анджелос предния ден, причинени от разместване на атмосферните пластове над града и пълното безветрие. Само за няколко часа хиляди климатични инсталации се оказали със запушени филтри и ненадейно престанали да работят. Обявиха извънредно положение в цялата зона и съобщиха задължителните мерки за употребата на маски от десета до дванадесета степен дори и по домовете. Но оставаше проблемът за „липсата на живот“ при тези степени на замърсяване, защото Лос Анджелос винаги е бил смятан за чист град.

Смени ядосано станцията. Някакъв дрезгав глас пееше страстно меланхолична песен, която напомняше за зелените пасища на юг. Намести се удобно на седалката и се заслуша в музиката.

— Господин Симон — каза един глас.

— Аа? — мислите му излетяха като дим. — Кой се намесва в мойта честота?

— Казвам се Хътчинс, господин Симон, от „Хътчинс енд Хътчинс“, агенти на Анонимното дружество за недвижими имоти от незамърсени земи. Хвърлихме жребий и имам удоволствието да ви съобщя, че вашата честота бе оцъстливена. Имате благоприятната възможност за покупка на земя по ваш вкус и искаме да ви обясним лично. Ще съм ви благодарен ако ми посочите подходящ час, за да ви посетя...

— О, не — изръмжа недоволно господин Симон. — Аз познавам новите форми на продажба. Вижте какво, господин Хътчинс, оставете ме на мира. Не ме интересува покупката на никаква незамърсена земя. Освен това знам много добре, че не съществува никаква незамърсена земя на разумно разстояние оттук, така че това, което ми говорите, е чиста лъжа.

— Моля ви, господин Симон. Дълбоко се заблуждавате, ако мислите, че...

— Млади момко, работя в „Околната среда“.

— Оо — чу се свистене като от изпуснат балон и гласът се изгуби.

Симон стигна до службата си. Слезе до гаража по наклона и изчака да чуе „блаженото“ щракване на затварящата се зад него двойна предпазна врата и изсвирването на защитната въздушна завеса. Белите

стени, които го заобикаляха, бяха истинска благодат. Поне се виждаха. Остави настрана маската, прекъсна веригата за филтриране на въздуха, изчака задължителните пет секунди и излезе от колата. Качи се в асансьора.

Секретарката му дъвчеше с удоволствие дъвка от разтворим озон. Такава беше последната мода. Момичето погледна за миг към господин Симон, преди да продължи да преписва някакви документи.

— Добър ден, господине. Как пътувахте?

— Благодаря, ужасно. Днес не се вижда абсолютно нищо. Допреди седмица поне се забелязваха най-близките силуети.

— Наистина е страшно. Разбира се, на пазара се появиха нови, възстановяващи кислорода таблетки с витамини. Опитайте ли ги? Казват, че повдигали и духа.

Той изръмжа нещо неразбираемо. Остави чантичката си, взе документите от масата и ги прегледа набързо.

— Нещо ново в отдела? — попита той.

— Обади се президентът, господине — каза секретарката.

— За какво?

— Иска да знае как върви операция „Приспособяване“. Заинтересуван е от ускоряването ѝ. Както изглежда, желае да представи доклада в Конгреса колкото се може по-рано. Положението в Лос Анджелос го тревожи много.

— Не виждам защо. Подобни нещастия стават всеки ден и навсякъде и не бива да се вайкаме заради това. Трябва да обвиняваме метеорологичната служба, а не хората.

— Да, но случаят с Лос Анджелос беше прекалено раздухан...

— Да, твърде неприятно. Трябва да узаконим декрет, който да определя тези новини като резервна информация. Така всички щяхме да живеем много по-спокойно.

Господин Симон седна на бюрото си. Нещо го прободеше в гърдите и той се изкашля. Извади бързо кърпичката си и се изплю в нея. Погледна — нямаше кръв. Въздъхна облекчено.

— Зле ли ви е, господине?

— Не, нищо ми няма. Вчера „подишах“ малко, но в бърза помощ ми казаха, че нямало увреждания. Разбира се, в първите дни човек никога не е сигурен.

— Имали сте късмет, господине. Майка ми „подиша“ миналия месец и десет дни храни кръв — тя видя тревогата, изписана на лицето на шефа си, и побърза да прибави:

— Но майка ми е възрастна, господине. Тя е на четиридесет и седем години.

Господин Симон се размърда неспокойно на стола си.

— Добре, добре... Да оставим това. Очаквам Харпър от Антипол. Когато дойде, го поканете да влезе в трета заседателна зала и ме предупредете незабавно. Никой да не ни безпокои, докато разговаряме.

— Добре, господине.

— А сега ме свържете с „Автоматични подедни съоръжения S.A.“. С началника на ремонтния отдел. Имам да му кажа някои неща...

Той прекара сутринта в преглеждане на пощата. Имаше от всичко по малко: от гневни писма, съдържащи протест срещу липсата на чист въздух, и оплаквания от приличащите на „циклопи“ сгради, които, разпръснати по всички краища, спираха циркулацията на пречистен въздух, до ентузиазирани съобщения за „окончателни“ продукти. Усмихна се. Няма нищо окончателно, помисли той. Когато много хора са се споразумели да замърсяват света, нищо не е в състояние да го пречисти отново.

Едно писмо съобщаваше за изобретяването на маска, по-удобна за носене и с по-големи филтриращи способности от обикновените. „С досегашните маски — казваше неизвестният информатор — белите дробове на човека се запазват средно само до четиридесет-петдесетгодишна възраст. С моята нова система, изпробвана досега върху всички видове животни, се гарантира живот до шестдесет години минимално. Дотолкова съм убеден в ефективността на маската, че си позволявам да я предложа на този отдел, като се отказвам от петдесетте процента авторски права на рационализатор.“

Симон замислено отдели писмото встрани. Поколеба се. Взе го отново и го подържа в ръце, сякаш го претегляше. Накрая го остави на общия куп при останалите.

Към обяд беше привършил с работата си. Даде на секретарката си пет писма за отговор, взе другите документи, прочете ги, подписа ги и затвори папката.

— Как върви докладът? — попита той.

— Преписвам го на чисто, господине. Следобед ще бъде готов.

Погледна часовника си.

— Харпър не е дошъл още. Странно. Може би ще дойде следобед. По-добре сега да отида да обядвам. Ако пристигне през това време, ще бъда в ресторанта на сградата, ако не, ще се върна в два часа.

— Добре, господине.

Господин Симон излезе. Отправи се към ресторанта. Сети се за повредения асансьор на гаража и за това, че от „Автоматични подечни съоръжения“ му казаха, че ще се забавят два дни, за да го оправят, тъй като действително имали много работа, и нямаше никакво желание да се върне вкъщи за обяд. Поръча си филе от калкан с водорасли. Беше блудкаво както винаги; химията никога нямаше да постигне букета вкусови качества на естествените храни. Спомни си с тъга за последния път, когато си похапна истински калкан, преди да изчезне. Облиза се. Синтетичните праскови, които му донесоха за десерт, не само че нямаха вкус на праскова, но дори не приличаха на синтетика. Сети се за компота от праскови, който грижливо пазеше вкъщи, за да го отвори при някой тържествен случай, и който струваше твърде скъпо на „черния“ пазар, и десертът му преседна. Потрепери. Представи си какво би станало, ако бързо нарастващото замърсяване беше започнало преди разцвета на органичната химия. Пак потръпна. „За щастие прогресът винаги идва навреме“ — мина му през ума. Въпреки че някои пораженици мислят обратното и вдигат врява до небето, искайки да се сложи край на самоунищожаването и обвинявайки прогреса за състоянието на нещата. „Глупости — промърмори. — Аз работя в «Околна среда» и знам как стои този въпрос. Логично е човешкият прогрес да взема своята дан. Винаги е било така. Но човекът е изключително приспособяващо се животно. Може би ще има години на нестабилност, но после всичко ще възвърне равновесието си. Ще променим начина си на живот и ще продължаваме да се чувстваваме много щастливи.“

Остави салфетката и чиниите на въртящата се лента, подпечатата кредитната си карта в жлеба на автоматичния касиер и пак се качи в службата си. По пътя си купи комикс от РП-а на учрежденияето. Накрая отново се бяха решили да публикуват „Приключенията на котарака Феликс“. Общественото мнение натежаваше винаги в момента на вземане на решение.

— Обади се съпругата ви — съобщи секретарката, щом той влезе.

— Обясни ли защо?

— Помоли да й телефонираше. Каза, че има да ви съобщи нещо чудесно. — Тя изимитира толкова сполучливо акцента на госпожа Симон, че господин Симон не можа да сдържи смеха си.

— Някоя нова лудост — измърмори той, отправи се към бюрото и набра домашния си телефонен номер по автомата. Екранчето светна, затрептя, проясни се и се появи образът на жена му.

— Обади ли се на асансьорните техници, скъпи? Синът ни не успя да отиде и днес на училище. Ох, ужасно е, от два дни не смея да изляза. Защо се бавят толкова?

— Имат много работа, скъпа. И често се налага да ремонтират навън. Само за това ли си ме търсила?

— Не, мили. Ще видиш: научих, че... е, добре — по лицето й се изписа съмнение. — Бети ми разказа за нещо наистина прекрасно и си помислих...

— Кое е това прекрасно нещо? — Докато съпругата му произнасяше тези думи, някаква страшна тръпка премина през гръбначния му стълб.

— За какво говориш?

— За новото място за развлечения „Чист въздух“. Бети се върна неотдавна, прекарала е там петнадесет дни. Казва, че е при-каз-но, плени-тел-но, у-ни-кал-но, не-що не-виж-да-но. Дори видяла два пъти небето.

Тя направи драматична пауза. Господин Симон смръщи вежди. Бе чувал по-рано за „Чист въздух“ и за огромния туристически комплекс, разположен на някои от малките тихоокеански острови. Никога не го бяха съблазнили достатъчно рекламните брошури. Много е просто да се открие място, където климатичните условия поддържат въздуха относително чист, и да се изгради център за развлечения за

свръхбогати хора, които могат да заплатят за този лукс с парите, спечелени от кражба. Като член на „Околна среда“ бе направил официално предложение, засягащо спекулациите от подобен род. На предложението не обърнаха внимание, разбира се, но той добре знаеше защо — беше чувал имената на някои от съдружниците на финансовата групировка, която изгради комплекса „Чист въздух“, и знаеше какви обществени длъжности заемаха. Изръмжа. Пак изръмжа. Отново изръмжа.

— Това е лъжа за глупаци, скъпа, вестникарска измама. Не ми говори повече за него, разбра ли?!

— Но... о, скъпи! От пет месеца не сме излизали. Забравих даже как изглежда въздухът. Сигурно е нещо прекрасно...!

— Казах „не“, скъпа. И не ме търси повече в службата, за да ми разказваш подобни глупости, защото имам достатъчно въпроси за разрешаване.

Затвори слушалката, преди тя да успее да изрече нещо. Погледна секретарката си, която го съзерцаваше с премрежен поглед. Изви глава встрани, чувствувайки, че се изчервява.

— Би било прекрасно — прошепна момичето. — Ех, ако имах толкова пари...

Той измърмори нещо под носа си. Тази капризна младеж... Попадна на писмото за новата маска. Смачка го яростно и го запрати в кошчето за боклук. Не го интересуваеше. Но после извади писмото и го приглади на масата. „Ще поговоря за това с Харпър.“ За него бе изгодно Харпър да почувствува, че работите вървят.

Интерфонът иззвъня. Секретарката отговори.

— Господин Харпър от Антипол е дошъл, господине — каза тя. — Помолих да го заведат в трета заседателна зала.

— Великолепно. — Симон стана и взе документите. — Когато привършите доклада, можете да си тръгнете, госпожице. Оставете всичко на масата. Няма да ми трябват.

— Добре. Довиждане, господине.

— Довиждане.

С папка под мишница, той излезе в коридора и пое с пълни гърди свежия въздух от неотдавна поставените нови климатични инсталации. Монтираха ги в сградата пробно, но резултатът беше невероятен. Трябваше да ги препоръча официално като продукт на „Околна среда“.

Разбира се, с това се занимаваше седми отдел, но... На другия ден щеше да нареди на секретарката си да му насрочи среща с производителите. Може би щеше да уреди нещо.

Харпър беше висок, кокалест, с жълтеникаво лице и дълъг орлов нос. Вероятно диша много дълбоко — помисли, потрепервайки, господин Симон, докато пристъпваше напред с протегнатата ръка. Едва съдържа смеха си, като се сети за двойния смисъл на думата „дишам“.

— Господин Харпър, аз съм г-н Симон, началник „Планиране на околната среда“, трети сектор, първи отдел. Предполагам, че в общи линии имате представа за повода на тази среща.

Мъжът седна и взе да рови из джобовете си. Извади пакет с цигари без съдържание на никотин, производство на Холиус.

— Ами предполагам, че да. Знаете, че винаги има злоупотреби и слуховете стигат до всички...

— Точно така, точно така. Добре, това опростява нещата. Ще видите, че извършваме преустройство. Предполагам, че сте забелязали, първите признаци се почувствуваха вече. Както ви е известно, показателите за замърсяването на атмосферата се увеличават непрекъснато. Аз самият казах на секретарката си, че като карах колата днес, трябваше да се вода изключително от радара. Допреди седмица все още съобщавах за близки силуети, но, изглежда, и това свърши. Контролът върху запрашаването показва твърде често пета-шеста степен, а от два до шест пъти месечно достига до десета-единадесета степен. Много зачестиха и явления като това в Лос Анджелос, когато атмосферните условия довеждат до струпването на замърсения въздух над градовете... нещо подобно на стария лондонски смог... Взехме предвид всичко това и решихме да установим нови предпазни норми за сигурност. Забелязали сте също, че се множат и злополуките, които се дължат на повреди в климатичните инсталации, в маските, в системите за филтриране на въздуха в автомобилите, в индивидуалните водни пречистватели и затворените вериги за преработка на отпадъци. Проучваме създаването на други нормативи, които да се изпълняват задължително: необходимост от двойни вериги на климатичните инсталации, по-сигурни и по-секретни брави на вратите и прозорците, ново степенуване на маските и др...

Замълча, поглаждайки документите, които беше оставил на масата.

— Разбира се — продължи той, — за да доведем до добър край преустройството, се нуждаем от подробна програма и от създаването на т.нар. инфраструктура на услугите. Ако повишим степените на маските, например... а сега навлизам във вашата област, господин Харпър... е необходимо да се уверим предварително и в кратък срок, че исканите маски с нови степени се намират на пазара в достатъчно количество, за да задоволят търсенето. Затова прибягнахме и прибягваме до помощта на всички по-големи предприятия от отрасъла и ги запознаваме с този проблем. Искаме те да установят тясно сътрудничество с нас. Антипол, естествено, заема едно от първите места в списъците ни, а вие, като генерален директор на предприятието, знаете много добре на какво уважение се радвате в нашия отдел...

Господин Харпър кимна и всмукна дълбоко дима на цигарата си, издиша и се загледа в кръгчетата пушек, които се поглъщаха бързо от мощните пречиствателни системи.

— Разбира се, господин Симон, разбира се...

— Добре. Тогава да преминем към същността. Като най-значителен производител на маски в страната вие се намирате на първо място в списъците ни за сключване на договора. Нашият план за реорганизация е следният: окончателно премахване на маските от половин, първа, втора и трета степен и увеличаване на горната граница до петнадесета степен. Знаете, че е по-добре да се предпазим, отколкото да се лекуваме.

— Винаги съм споделял това мнение, господин Симон.

— Отлично. Намерението ни е да започнем преустройството през тази година. При двеста милиона души население ще са необходими три пъти повече маски в период от няколко месеца. Това представлява значителни производствени количества. Нужно ни е да знаем дали след започването на преустройството ще можете да изпълнявате нашите искания.

— За нашето предприятие няма нищо невъзможно, господин Симон. Във всички случаи... Не сте ли мислили да приспособите съществуващите маски, вместо да ги заменят? Представете си количеството захвърлени маски, което ще се натрупа.

— В действителност всичко е предвидено. Трябва да приема, че в началото проучвахме възможностите за приспособяването им, но

предпочетохме да ги подновим, защото използването на стари вещи обикновено не дава добри резултати. Искаме гаранция. Така че едновременно програмирахме операция „Чистота“. Свързахме се със специализирани в преработването на отпадъци предприятия, които са съгласни да организират безплатно събирането на маските в цялата страна. Някои от тях дори предложиха малка комисиона на отдела ни като помощ при проучванията...

— Отлично. В такъв случай, когато дойде времето, от наша страна няма да има проблеми. В състояние сме да посрещнем всякакви искания в срок, да кажем... от три месеца.

— При това положение — господин Симон размести документите — се нуждаем от някои статистически данни, за да допълня доклада и препоръките си, знаете: производствени планове, качествени норми, степен на сигурност, гаранции, цени, кредити, разпределителни мрежи... в края на краищата, всичко това. Познавате административните документи.

— Разбира се, отлично ви разбирам. Ще ви изпратя списък с нашите условия, адресиран до вас, в запечатан плик, след... Да кажем пет дни? По-нататък, ако ви е изгодно, ще насрочим друга среща...

Господин Симон широко се усмихна.

— Чудесно. А сега имам една забележка. Получих писмо от предполагаем изобретател на нова система от маски, видимо много по-ефикасни от досегашните. Не мисля, че е нещо важно, но... вероятно би заинтригувало някое конкурентно предприятие и... вече знаете, може да ни докара нови затруднения.

Половин час по-късно, след като изпрати господин Харпър от Антипол, господин Симон се върна в кабинета си. Чувствуваше се доволен. Секретарката си бе заминала и бе оставила безпогрешно напечатания доклад на бюрото му. Взе го и го пъхна в куфарчето. Слезе в гаража. Когато минаваше през вратата, погледна машинално, по навик, апарата за контрол върху запрашаването на атмосферата — показваше пета степен. Беше се повишило от сутринта. Взе подходящата маска от личния си шкаф, като не забрави и маската от трета степен, за да я върне на мястото ѝ вкъщи: човек трябваше да бъде грижлив към маските заради самия себе си. Докато изчакваше

задължителните пет секунди за включване в действие на филтрационната система на автомобила си, той гледаше маската. „Ще бъде хубава кампания, която ще придаде на отдела «Околна среда» вида на разтревожено от проблемите на гражданите и бдящо върху тяхното здраве предприятие“ — помисли той. А в същото време ще му донесе тлъста комисиона от Антипол... макар и да знаеше, че Холи се бори дръзко и по други пътища, за да докопа договора. „Но другите няма да вземат всичко“ измърмори той.

Докато чакаше да се отвори двойната врата, си каза, че може би в крайна сметка жена му има право. „Чист въздух“ беше капан за богати глупаци, но нима той нямаше да мине към среднобогатите, ако „Околна среда“ подпише концесията в полза на Антипол. А и на него също би му харесало да види, дори само за няколко дни, късче небе и да подиша истински въздух, който да не излиза от полузадръстените филтри на износената климатична инсталация.

Двойната врата на гаража се отвори пред него бавно, със скърцане. Унесен в нелепи мечти за чист въздух и синьо море, господин Симон се потопа отново в лепкавата, мрачна мъгла навън.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.